Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж г 95/2014
01.10.2014. године
Б е о г р а д

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача ДОО Г. из Н., кога заступа М.П., адвокат из Н., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Нишу Р4и 79/14 од 05.09.2014. године, у седници већа одржаној дана 01.10.2014. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ решење Вишег суда у Нишу Р4и 79/14 од 05.09.2014. године у ставу трећем изреке и у наведеном делу предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Вишег суда у Нишу Р4и 79/14 од 05.09.2014. године у ставу првом изреке утврђено је да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку пред Основним судом у Нишу Судској јединици Сврљиг у предмету 3И бр. 9717/10. Истим решењем у ставу другом наложено је Основном суду у Нишу Судској јединици у Сврљигу да изврши законом прописане радње у циљу спровођења извршења у предмету 3И 9717/10 у року од три месеца од дана достављања овог решења. Ставом трећим изреке одбијен је предлог подносиоца да се наложи РС да му на име трошкова поступка и накнаде штете због незаконитог рада суда исплати износ од 600.00,00 динара. Четвртим ставом изреке одбачен је предлог подносиоца да се ова одлука објави у Службеном гласнику РС.

Против наведеног решења у ставу трећем изреке благовремено је изјавио жалбу предлагач из свих законских разлога.

Одлучујући о жалби предлагача на основу члана 8б став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/08 ... 101/13) Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14)

и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ број 25/82 ... „Службени гласник РС“ број 55/14) који се примењује на основу члана 8в Закона о уређењу судова и налази да је жалба основана.

Према стању у списима предлагач је поднео Уставном суду 17.04.2013. године уставну жалбу због повреде права на суђење у разумном року у извршном предмету Основног суда у Нишу Судске јединице у Сврљигу И 971/10. Правноснажним делом побијане одлуке првостепени суд је утврдио да је предлагач као извршни поверилац поднео Општинском суду у Сврљигу предлог за извршење против С.Д. на основу извршне исправе: пресуде Општинског суда у Сврљигу П 218/04 од 09.12.2004. године ради принудне наплате дуга у износу од 38.557,53 динара са каматом и трошковима поступка у износу од 8.013,00 динара са каматом, пописом, проценом и продајом покретних ствари дужника. Решење о извршењу је донето 18.04.2005. године. Дуг је делимично наплаћен и према спроведеном вештачењу, уплатама од 43.000,00 динара плаћен је главни дуг у целости и део камате од 4.442,47 динара а преостао је дуг од 12.315,72 динара и припадајући износ трошкова.

Након утврђења повреде права на суђење у разумном року и одређења периода од три месеца за спровођење извршења првостепени суд је одбио предлог за накнаду и исплату трошкова у износу од 600.00,00 динара (изреком погрешно означен износ 600.00,00 уместо 600.000,00 динара), оцењујући да потраживање накнаде није опредељено, нити су трошкови идентификовани и опредељени, да предлагач не трпи штету услед трајања поступка, јер ће у сваком случају остварити камату, да је подносилац предлога допринео дужини извршног поступка и да су досуђене мере довољна сатисфакција.

По оцени Врховног касационог суда побијано решење у оспореном делу је донето погрешном применом члана 8а, 8б и 8в Закона о уређењу судова и уз битну повреду одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, на коју се основано указује жалбом.

На поступак за заштиту права на суђење у разумном року и накнаде за повреду права на суђење у разумном року сходно се примењују одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак (члан 8в Закона о уређењу судова). У ванпарничном поступку сходно се примењују одредбе Закона о парничном поступку, ако овим или другим законом није друкчије одређено. (члан 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку). Тужба у парничном посутпку мора да садржи одређен захтев у погледу главне ствари и споредних тражења. (члан 192. став 1. Закона о парничном поступку). О накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, без расправљања. (члан 163. Закона о парничном поступку).

У овом случају предлагач је уставном жалбом на име накнаде трошкова поступка и накнаде штете тражио исплату укупног износа од 600.000,00 динара. Преношењем надлежности, Законом о уређењу судова са Уставног на редовни суд поступак је без обавештавања подносиоца захтева

настављен као ванпарничи, једностранички и побијана одлука је донета без одржавања рочишта и могућности подносиоца захтева за изјашњење и евентуално прецизирање потраживања. Правни значај ових чињеница, значајних за доношење одлуке није оцењен приликом одбијања захтева за новчано потраживање као неопредељеног. Осим тога по оцени другостепеног суда формулисање обједињеног захтева од 600.000,00 динара, траженог на име накнаде и трошкова поступка, код чињенице да је подношење иницијалног акта једина правна радња предлагача до доношења побијане одлуке, не може се сматрати, према свим околностима конкретног случаја неопредељеним захтевом. Такође нејасни су и неприхватљиви разлози побијане одлуке да подносилац захтева не трпи штету услед дуготрајног трајања поступка, јер ће у сваком случају наплатити камату на своје преостало, ненаплаћено потраживање. Тражена накнада због повреде права на суђење у разумном року нема правни карактер материјалне штете већ законом прописане накнаде под одређеним условима. Стога код чињенице да је исплата новчаног износа на име камате на главни дуг признато право из извршне исправе, њена будућа исплата не искључује право лица коме је повређено право на суђење у разумном року да тражи новчану накнаду због неоправдане дуготрајности извршног поступка сходно члану 8а став 2. и 8б Закона о уређењу судова. Другостепени суд је ценио и наводе побијане одлуке да је утврђење повреде права и одређивање рока за убрзање извршног поступка за предлагача довољна сатисфакција али их као паушалне и недовољне није прихватио. Са изнетих разлога побијана одлука је у ставу трећем изреке укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити указане неправилности и поново оценом свих релевантних критеријума одлучити о преосталом захтеву.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци решења на основу члана 401. тачка 3. Закона о парничном поступку у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку.

Председник већа–судија
Миломир Николић,с.р.